

[דף סיכום בחינה](#)**מזהה בחינה: 001000252367 מזהה סטודנט: 235764****שם קורס: דיני עונשין**

מספר שאלה	הערה	ניקוד מירבי	ציון
1.1		30.00	30.00
1.2	יופי	20.00	20.00
1.3		10.00	10.00
1.4		5.00	5.00
1.5	סייע לאחר העבירה ולכן לא ניתן	5.00	5.00
2.1		20.00	20.00
2.2		10.00	10.00

ציון בחינה סופי : 100.00**הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים**

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למשפטים
דיני עונשין 99-104-02
מועד ב', תשפ"א
פרופ' הדר דנציג-רוזנברג

הוראות לנבחנים ולנבחנות:

משך הבחינה – **2.5 שעות**. תכננו בהתאם את הזמן.

הבחינה בחומר **סגור**. מאושר שימוש בחוק העונשין בקובץ מודפס ללא הערות או סימונים.

ענו באופן ענייני וממוקד, ושימו לב למגבלת המקום. **חריגה מהמקום תגרור הפחתת ציון**.

רק מי שקיבל אישור ממדור תמיכה והנגשה, והציג זאת מול המרצה, רשאי להשתמש באפשרות סריקת התשובות.

לאחר שנת קורונה קשה ומורכבת ובפתחו של הקיץ, החליטו חברי קיבוץ "השומר הזהיר" על יציאה ספונטנית לטיול בחיק הטבע. **ריקי**, בשלנית במטבח הקיבוץ, הופקדה על הכנת השניצלים וה"שלייקלעך", ומזכיר הקיבוץ, **פנחס**, המועסק כנהג אוטובוס במשך שנים רבות בחברת הסעות פרטית, הציע להסיע את חברי הקיבוץ באוטובוס השייך למקום עבודתו תמורת תשלום סמלי. שלושה ימים לפני מועד הטיול החליף **פנחס** את מערכת הבלמים באוטובוס. לאחר החלפת המערכת אמר בעל המוסך לפנחס שהוא חייב לחזור למוסך כדי להדק את רפידות הבלמים אחרי נסיעתו הראשונה, שכן אחרת "יהיה מסוכן מאד לנהוג כך". ואולם, **פנחס** לא עשה זאת והמשיך בנסיעותיו השונות על אף שידע על הסיכון הממשי הכרוך בנהיגה בלא רפידות בלמים מהודקות.

פנחס, שבילה עד כה את חופשת הקיץ בשמירה על נכדיו, השקיע את כל מרצו וזמנו בחיפוש אחר תעסוקה לנכדיו ובשל כך הוא סובל מחוסר שעות שינה וחווה לאחרונה עייפות מוגברת. לכן, ביקש **פנחס** מסילבן, נהג אוטובוס בהכשרתו, להחליפו בנהיגה לכל אורכו של הטיול. סילבן, שהיה נהג אחראי במיוחד, וידא מול פנחס האם כל מערכות הרכב תקינות וכשירות לנהיגה. פנחס השיב ללא היסוס: "בוודאי, האוטובוס כשיר בצורה מושלמת!". לנוכח זאת, נענה סילבן לבקשה והתיישב בכיסא הנהג. לאחר הליכה במסלול מים אתגרי שבסיומו ישבו לשירה בציבור של זמר עברי, עלו חברי הקיבוץ לאוטובוס בחזרה לביתם. במהלך הנסיעה, הרגיש סילבן רעידות חזקות שבקעו מכיוון גלגלי האוטובוס ולפתע, הפסיקה דוושת הבלם לפעול והאוטובוס האיץ בחוזקה קדימה. סילבן נותר ללא כל יכולת לבלום ועד מהרה איבד את השליטה באוטובוס והתנגש במעקה הבטיחות. כתוצאה מההתנגשות, התהפך האוטובוס על צדו ושבעה נוסעים נהרגו במקום.

דקות ספורות לאחר ההתהפכות, התעוררה **ריקי** כשהיא שכובה עשרות מטרים מהאוטובוס. לצידה שכב איתמר, אחד מבני הקיבוץ, כשהוא מחוסר הכרה ולכוד תחת מוטות האוטובוס העשויים מברזל שנעקרו ממקומם. **ריקי** הבינה כי לא תוכל לחלץ את איתמר לבדה והחלה לרוץ לכיוון תחנת הדלק הקרובה, תוך שהיא זועקת לעזרה. במהלך ריצתה נתקלה ב**מיקה**, שחלפה עם מכוניתה סמוך למקום התאונה. **ריקי** חסרת האונים ביקשה את עזרתה של **מיקה**, הצביעה על איתמר הלכוד והסבירה לה על החשש מפני נפילתם של חלקי אוטובוס על גופו של איתמר שנלכד תחת מוטות הברזל. **מיקה** הבינה כי חייו של איתמר בסכנה והבינה את טיב בקשותיה של **ריקי** אך כיוון שזו הזדעזעה מהמראות הקשים, החליטה להימלט מהמקום תוך תקווה שעוברי אורח שיעברו במקום יעזרו ל**ריקי**.

בשל סירובה של **מיקה** נותרה **ריקי** ללא סיוע במשך דקות ארוכות, עד אשר ראתה מרחוק אדם משוחח בטלפון הנייד וביקשה ממנו להזעיק את כוחות ההצלה. אולם בינתיים, עקב הגעתו המאוחרת של צוות החילוץ, נפל על ראשו של איתמר הלכוד חלק משלדת האוטובוס, וזה נחבל באופן קל בראשו (קרי, באופן שאינו עולה כדי חבלה חמורה, כהגדרתה המשפטית). לאחר שחולץ, הובהל איתמר לבית החולים. במהלך הטיפול הרפואי שניתן על ידי צוות האמבולנס, התברר בדיעבד שהייתה לאיתמר מפרצת מוחית שלא גרמה לו לסימפטומים חיצוניים לפני התאונה, אולם אותה חבלה קלה גרמה לקריעת המפרצת וליצירת דימום תוך-מוחי באופן העולה כדי חבלה חמורה.

במקביל, התעשת **פנחס** מהתאונה וכשזיהה את סילבן מוטל לידו מעורפל הכרה, ניצל את ההזדמנות והזדחל לכיוון כיסא הנהג כדי לטשטש במהירות ובזהירות ראיות המצביעות על אחריותו לתאונה. בין היתר, ניסה לחבל בהגה של האוטובוס כדי שיוכל לטעון בפני השוטרים כי הסיבה לגרימת התאונה הייתה כשל טכני במערכת ההיגוי, שבגינו איבד את השליטה באוטובוס ולא יכול היה להסיט את האוטובוס הצידה בזמן ולמנוע את ההתנגשות במעקה הבטיחות. **שי**, אחיינו של פנחס, שהיה בין הנוסעים באוטובוס, פילס את דרכו אל עבר כיסא הנהג כדי לבדוק את שלומו של דודו ואת פשר האירוע. **שי** שמע את **פנחס** ממלמל לעצמו בהיסטריה, ו**פנחס** הביט בו בפנים מלאי אשמה. לצורך ביצוע החבלה בהגה, ביקש **פנחס משי** לסייע לו לחתוך כבל חשמלי המזרים חשמל למערכת ההיגוי. **שי**, שעבר לא מזמן קורס נהגי אוטובוס, תמה על פשר ביצוע הפעולה, אך לאחר שזיהה את הבעות הלחץ והאשם על פניו של פנחס, בלא התלבטות סייע בחיתוך הכבל.

דונו באחריותו הפלילית של **פנחס** לעבירות לפי סעיפים 301ג ו-333 לחוק העונשין. (עד 999 מילים, 30 נק').
הניחו כי בעניינו של פנחס התקיים היסוד הנפשי הנדרש בעבירה כך שהדין צריך להתמקד רק בשאלת קיומו של

סעיף 301ג':

"הגורם" - התנהגות

"למותו" - תוצאה

"של אדם" - נסיבה

"בקלות דעת" - יסוד נפשי

יסוד עובדתי:

"הגורם למותו של אדם..." ניתן בקלות לראות מתוך קטע כי אכן התקיימו מספר מקרי מוות של בני אדם ולכן הרכיבים התוצאתיים והנסיבתיים מתקיימים.

שאלה שעולה היא האם התנהגותו של פנחס היא מעשית או מחדלית?

ישנם שני מבחנים שעונים על שאלה זו:

1. מבחן תנועת השרירים- לפי מבחן זה, ניתן לומר כי אדם ביצע מעשה ע"י כך שבעת ביצוע המעשה הוא הזיז את שריריו. במקרה שלנו ניתן לומר כי פנחס לא ביצע פעולה פיזית כאשר לא החליף את הבלמים מצד אחד ומצד השני בעת ששיקר לסילבן הוא כן ביצע פעולה פיזית ולכן לפי מבחן זה ניתן לומר כי פנחס נהג גם במעשה וגם במחדל. יש לציין כי מבחן זה בעייתי מכיוון שגם חוסר תנועה מפעיל את השרירים בצורה מסוימת.
2. מבחן הדומיננטיות- לפי מבחן זה בוחנים האם האדם נהג יותר בעשייה או יותר בחוסר עשייה? ניתן לראות כי במקרה שלנו פנחס נהג יותר בחוסר עשייה מאשר מבעשייה בכך שלא החליף את הבלמים ובכך שלא אמר את האמת לסילבן.
- מכך ניתן לומר כי פנחס עבר על העבירה בדרך של מחדל (לפי סעיף 18 ניתן לעבור כל עבירה על דרך של מחדל אלא אם נאמר אחרת)

מקור חובה

ישנם מספר מקורות שמהם יכולה להגזר חובת הזהירות שפנחס לא נהג בה:

1. סעיף 326- לפי סעיף זה מי שבאחריותו או שליטתו דבר שיכול לסכן חיי אדם יש לו חובה לנהוג בזהירות לגביו. מכיוון שפנחס הוא האחראי על האוטובוס (ואולי אף בעל האוטובוס אך לא ברורה מידית שילטתו באוטובוס ובלעדיותו - אולי זה שייך לקיבוץ) היה עליו לנהוג לנקוט במידה סבירה של זהירות למניעת סכנות.
2. חובת הזהירות בדיני נזיקין- על פי חובה זו על כל אדם לנהוג בזהירות סבירה במצבים שבהם יכול להגרם נזק במקרים בהם עלות הזהירות נמוכה מעלות הנזק הצפוי. במקרה שלנו העלות של תיקון הבלמים או דיווח על מצב האוטובוס לסילבן נמוכה מ7 מקרי מוות ועוד פציעות
3. חובה חוזית- אע"פ של מצוין לנו, ניתן להניח כי בתור נהג בחברה פרטית על פנחס מוטלת חובה להיות אחראי לתקינות האוטובוס. יש דעות שלא מקבלות הטלת חובה מתוקף חוזה כל עוד לא מעוגנת במקור נוסף, מכיוון שהצגנו עוד 2 מקורות חובה גם דעה זו תקבל את תוקף החובה החוזית.

הפרת חובה

פנחס לא נהג בזהירות הראויה לפי מקורות החובה ולכן ניתן לומר כי הוא נושא באשמה במחדל

קש"ס

שאלה נוספת שעולה היא - האם התנהגותו של פנחס היא זאת שהובילה לתוצאה?

על מנת לענות על שאלה זו, יש לבחון שני דברים, ראשית, האם התקיים קשר סיבתי בין מעשיו המוקדמים של פנחס לבין האירוע בשני מישורים: עובדתי ומשפטי.

קש"ס עובדתי

שאלת האלמלא, האם אלמלא מבצע העבירה נהג כפי שנהג האם העבירה הייתה מתקיימת? במקרה שלנו, האם אלמלא פנחס נהג כפי שנהג לפני קרות התוצאה, האם התוצאה עדין הייתה מתרחשת?

ניתן לומר כי משום שפנחס לא החליף את הבלמים התאונה התרחשה, שהרי ידוע לנו שהתקלה באוטובוס הייתה בבלמים ולכן אילו פנחס כן היה מחליף את הבלמים קרוב לוודאי שהתאונה לא הייתה מתרחשת.

בנוסף, אלמלא שיקר פנחס לסילבן לגבי תקינות האוטובוס, קרוב לוודאי שסילבן, שהרי הוא נהג זהיר במיוחד, לא היה מסכים לבצע את הנסיעה ובכך הייתה נמנעת התאונה.

לסיכום, נראה כי במקרה מתקיים קשר סיבתי עובדתי.

שאלת הקש"ס המשפטי באה לבחון האם היה צורך ויכולת לצפות את התרחשות העבירה. חשוב להדגיש שמדובר בסוג הנזק שייגרם ולא בחומרתו. כך לדוגמא במקרה שאדם ששודד תיק מזקנה ומבהלה היא מתה, לא נטען כי התקיים קשר סיבתי משפטי.

ניתן לומר כי פנחס, בכך שלא החליף את הבלמים היה צריך בתור נהג אוטובוס וגם יכל להבין כי משום שהוא לא החליף את הבלמים גדלים הסיכויים שהאוטובוס יבצע תאונה שקשורה לחוסר יכולת להפעיל את הבלמים. לכן ניתן לומר כי התקיים צורך והייתה יכולת לצפות את התרחשות העבירה (ללא קשר לחומרת העבירה).

לסיכום, נראה כי במקרה מתקיים קשר סיבתי משפטי.

שנית, לכוראה, ניתן לטעון כי סילבן הוא האחראי ולא פנחס לקרות התאונה, שהרי הוא גורם זר מתערב (ואף ניתן לטעון שאלמלא סילבן היה נהג כל התאונה לא הייתה מתרחשת).

אך סעיף 309 מפרט על גרימת מוות, לפי סעיף קטן (5) אדם יחשב כגורם למותו של אדם אחר, "אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם התכוף והיחיד למותו של האחר: מעשהו או מחדלו לא היו גורם המוות, אילולא נצטרף עמו מעשה או מחדל של האדם שנהרג או אדם אחר"

מסעיף זה ניתן לראות כי אף שסילבן היה זה שנהג באוטובוס בעת התאונה, מעשיו של פנחס יחשבו בכל זאת לגורמי המוות של הנוסעים.

לסיכום, נראה כי לפי סעיף 309(5) פנחס הוא האחראי למות הנוסעים.

נראה כי היסוד העובדתי של סעיף 301ג' מתקיים במקרה שלפנינו.

סעיף 333:

"החובל" - התנהגות

"בחברו" - נסיבות

"חבלה חמורה" - תוצאה

יסוד עובדתי:

"חבלה חמורה" - לפי סעיף 34כד - חבלה העולה לכדי חבלה מסוכנת... או פוגעת קשות לתמיד בבריאות הנחבל... או המגיעה כדי מום או כדי פגיעת קבע..." - נראה כי לפי נתוני השאלה לאיתמר נגרמה חבלה העולה לכדי חבלה חמורה.

כפי שהוצג לעיל פנחס נהג במחדל כך שנתוני מקורות החובה והפרת החובה זהים בשני המקרים.

השוני היחיד הוא ברכיב הקש"ס

הקש"ס העובדתי- האם אלמלא פנחס נהג כפי שנהג איתמר היה נפגע?

לכוראה, התשובה היא כן, איתמר היה בין כה וכה סובל מהמפרצת בשלב כזה או אחר ובנוסף גם הגעתו המאוחרת של צוות החילוץ גרמו לחבלה החמורה.

מנגד, ניתן לומר כי עצם מחדלו של פנחס הוא זה שזירז את התפרצות המפרצת ובכך הוא בעתם כן גרם לחבלה חמורה לאיתמר

מבחינת הקש"ס הסיבתי הנתונים זהים רק שמקום מוות מדובר בגרימת חבלה חמורה וכפי שכבר הוצג לא משנה חומרת הנזק אלא סוגו ולכן עצם זה שאיתמר נפגע הוא דבר שפנחס יכל וצריך היה לצפות.

פנחס יכל לטעון כי לא יכל לצפות כי איתמר יסבול ממפרצת

בתגובה לכך ישנה את דוקטרינת הגולגולת הדקה- לפיה יש לצפות את הנזק האפשרי גם אם התקיימתו קטנה יחסית אך אפשרית (כמו בפס"ד עם הנהג שהרביץ והרג נהג אוטובוס עם בעיית לב)

ומכל מקום יש לצפות את סוג הנזק ולא את היקפו.

נראה כי היסוד העובדתי של סעיף 333 מתקיים במקרה שלפנינו.

שאלה מס' 1.2 (20 נק')

דונו באחריותה הפלילית של **מיקה** לעבירה לפי סעיף **333** לחוק העונשין. ככל שהדבר רלוונטי, יש להתייחס, **בין היתר**, גם לסעיף 146 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 הקובע כך: "נוהג רכב העובר במקום תאונת דרכים שבו נמצא נפגע, ייעצר ולא ימשיך בנסיעתו עד שעשה כל שביכולתו כדי להגיש כל עזרה הדרושה לנפגע או כדי לבוא

סעיף 333:

"החובל" - התנהגות

"בחברו" - נסיבות

"חבלה חמורה" - תוצאה

יסוד עובדתי:

"חבלה חמורה" - לפי סעיף 34כד - חבלה העולה לכדי חבלה מסוכנת... או פוגעת קשות לתמיד בבריאות הנחבל... או המגיעה כדי מום או כדי פגיעת קבע..." - נראה כי לפי נתוני השאלה לאיתמר נגרמה חבלה העולה לכדי חבלה חמורה.

שאלה שעולה היא האם התנהגותה של מיקה היא מעשית או מחדלית?

אין צורך לבחון האם מיקה חבלה במעשה או במחדל מכיוון שברחה מהמקום ולכן ברור שאם היא ביצעה את העבירה היא ביצעה אותה במחדל.

מקור חובה

ישנם 2 מקורות חובה שמהם יכולה להגזר האחריות הפלילית של מיקה:

1. סעיף 146 לתקנות התעבורה- קובע כי: "נוהג רכב העובר במקום תאונת דרכים שבו נמצא נפגע, יעצר ולא ימשיך בנסיעתו עד שעשה כל שביכולתו כדי להגיש כל עזרה הדרושה לנפגע או כדי לבוא לעזרתו..." מכיוון שמיקה עברה אם רכבה במקום ומכיוון שבערה במקום בו התרחשה תאונת דרכים חלה עליה חובה לעצור ולסייע כפי יכולתה.

2. חוק לא תעמוד על דם רעך- חובה על אדם להושיט עזרה לאדם אחר כל עוד הדבר לא מסכן את המציל או לחלופין להודיע על כך לרשויות חוק (משטרה, מד"א וכו') מכיוון שאיתמר הפצוע עמד לנגד עיניה של מיקה לכוראה חלה עליה חובה לסייע לו או לבקש סיוע מהרשויות. ישנן דעות שגורסות כי אין להשתמש בחוק לא תעמוד על דם רעך כמקור חובה של מחדל מכיוון שהוא מייצג מקור חובה רחב מידי ומנגד יש מי שטוען שיש אפשרות לראותו כמקור חובה מכיוון שהוא עונה על דרישות סעיף 18.

הפרה

בין שקמה למיקה חובה מתוקף חוק לא תעמוד על דם רעך ובין אם מתקנת התחבורה ובין אם משניהם, מיקה לא עזרה לאיתמר ומכך היא הפרה את חובתה

קש"ס

קש"ס עובדתי

שאלת האלמלא, האם אלמלא מבצע העבירה נהג כפי שנהג האם העבירה הייתה מתקיימת? במקרה שלנו, האם אלמלא פנחס נהג כפי שנהג לפני קרות התוצאה, האם התוצאה עדין הייתה מתרחשת?

אלמלא מיקה ברח מהמקום אלא הייתה עוזרת לריקי או מתקשרת לרשויות ומבצעת את חובתה קרוב לוודאי שאיתמר לא היה נפגע באותה חומרה ובכך הקש"ס העובדתי מתקיים.

לסיכום, נראה כי במקרה מתקיים קשר סיבתי עובדתי.

קש"ס משפטי

שאלת הקש"ס המשפטי באה לבחון האם היה צורך ויכולת לצפות את התרחשות העבירה. חשוב להדגיש שמדובר בסוג הנזק שייגרם ולא בחומרתו. כך לדוגמא במקרה שאדם ששודד תיק מזקנה ומבהלה היא מתה, לא נטען כי התקיים קשר סיבתי משפטי.

ניתן לומר כי מיקה יכלה וצריכה הייתה לצפות שבמידה ואיתמר לא יקבל עזרה בזמן הקרוב הוא יפגע, כפי שהוצג בסעיף הקודם אין צורך לצפות את חומרת התוצאה אלא את סוג התוצאה ומכיוון שכך ניתן לומר שהיקף הנזק שנגרם לאיתמר לא משנה

לסיכום, נראה כי במקרה מתקיים קשר סיבתי משפטי.

כמו בסעיף הקודם ניתן לטעון שהנזק היה נגרם לאיתמר בשל מצבו הבריאותי הירוד מלכתחילה כך שלמעשה הקש"ס לא מתקיים אך גם פה גם בסעיף הקודם ניתן לענות על כך ע"י שימוש בדוקטרינת הגולגולת הדקה. (ראו סעיף קודם).

לסיכום, נראה כי היסוד העובדתי של העבירה מתקיים.

שאלה מס' 1.3 (10 נק')

מתייחס רק לרישא של סעיף 260(א) מכיוון ששאר הסעיף מתייחס לסייגים.

סעיף 260(א):

"היודע" - יסוד נפשי שמסמל מודעות - מתוך סעיף 90א(3)

"שפלוני עבר עבירה" - נסיבות

"ומקבל אותו או עוזר לו" - התנהגות

"בכוונה שיימלט מעונש" - רכיב נפשי של כוונה ✓

עבירת מטרה התנהגותית

יסוד עובדתי:

פנחס (כנראה - לא ידוע לנו) עבר עבירה של העלמת ראיות ושיי סייע לו בכך לכן היסוד העובדתי של הנסיבות וההתנהגות מתקיים

יסוד נפשי:

יש צורך להוכיח מודעות לכל אחד מפרטי העבירה, לא בטוח ששיי היה מודע לכך שאביו עובר עבירה ולא בטוח שהוא ידע שהוא מסייע לו בכך. אך יתכן ששיי נהג בעצימת עיניים.

על מנת להוכיח ששיי נהג בעצימת עיניים יש להוכיח את הדברים הבאים:

עצימת עיניים - שי לא טרח לחשוב אם אביו עובר עבירה או לא ולא התייחס לשאלה האם מה שאביו עושה חוקי או לא ועזר לא ללא התלבטות

חשד - שי שסיים לא מזמן קורס נהגי אוטובוסים הביטן שאביו לא נוהג כשורה ותמה על ביצוע פעולותיו

אי ברור - שי לא טרח לשאול את אביו לשם מה הוא עושה זאת ולא טרח לברר את המניע לפעולותיו

מכך ניתן לומר ששי "עצם" את עיניו וזה שווה ערך למודעות

כוונה

האם שי פעל בכוונה שאביו ימלט מעונש?

על פניו לא נראה כי שי בכוונה כזאת, אך יחד עם זאת ניתן להכניס את הלכת הצפיות.

על פי הלכה זו ניתן לומר שאם אדם צופה תוצאה מסוימת בוודאות קורבה אזי זה שווה ערך לכוונה, יחד עם זאת הלכת הצפיות מכוונת לעבירות תוצאתיות ובעבירות לוא דווקא תתקבל הלכה זו אלא זה תלוי בשיקול דעת ביהמ"ש האם במקרה המסוים יש להחיל את הלכת הצפיות.

בנקודת הנחה שהלכת הצפיות תתקיים בעבירה זו, ניתן לומר ששי יכל היה לצפות שאביו מנסה להתחמק מעונש, שהרי אחרי תאונה, במקום לעזור לפצועים מה שפנחס עושה זה דואג לחבל באוטובוס. בהנחה ששי ידע אידיט יש להסיק שהוא יכל לצפות שאביו חותך את הכבלים על מנת שיחמוק מעונש ובכך מתקיימת הלכת הצפיות. ✓

לכוראה, יסודות הסעיף מתקיימים ושי צריך להיות מורשע בעבירה, יחד עם זאת הסייפא של הסעיף מחריגה מן העבירה בן משפחה מסוג בן והרי מכיוון ששי הוא בנו של פנחס יסודות העבירה לא חלים עליו ולא ניתן להאשימו בעבירה זו.

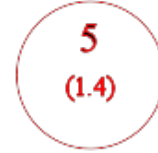
שאלה מס' 1.4 (5 נק')

ראשית, עבירה 260 היא עבירת סיוע עצמאית ואילו עבירת סיוע 31 היא איננה עבירת עצמאית אלא עבירה שתלויה בביצוע של עבירה אחרת.

שנית, ניתן להיות מואשם בסיוע לפי סעיף 260 גם אילו המבצע העיקרי יצא זכאי ואילו לפי סעיף 31 אם המבצע העיקרי זכאי כך גם המסייע

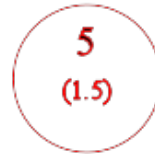
שלישית, בסיוע לפי סעיף 31 יש את הסייג פטור עקב חרטה של משדל ומסייע ובסעיף 260 יש פטור לקרובי משפחה.

רביעית, סעיף 31 מתייחס לסיוע לפני או בזמן העבירה וסעיף 260 מתייחס לסיוע לאחר העבירה

שאלה מס' 1.5 (5 נק')

לכוראה נראה שכן, בניגוד לסעיף 260, בסעיף 31 אין חשיבות לקרבת משפחה לצורך קבלת פטור אלא בשביל קבלת פטור יש צורך בחרטה לפני או בעת ביצוע המעשה. יחד עם זאת שי עצמו לא עזר לאביו לפני או בזמן ביצוע העבירות הקודמות ולכן לא ניתן להרשיעו בסיוע גם לפי סעיף 31

סייע לאחר העבירה ולכן לא ניתן

שאלה מס' 2 (30 נק')

שאלה שנייה (30 נק')

שאלה מס' 2.1 (20 נק')

הסבירו את משמעותה של הגנת הטעות במצב דברים (ס' 34 לחוק העונשין) ואת משמעותה של הגנת הטעות במצב משפטי (ס' 34 לחוק העונשין). על מנת לחדד את ההבדלים בין שתי טענות ההגנה הללו, תנו דוגמא

טעות במצב דברים - מתייחסת להלך הרוח של האדם, אילו אדם דימה לעצמו דבר אחד אך למעשה במציאות הדבר היה שונה ניתן להשתמש בסייג זה. למשל: אדם ששוכב עם אישה ללא הסכמתה, למעשה מבצע עבירה של אונס. מנגד, אדם ששוכב עם אישה בסכמתה החופשית והמלאה לא מבצע שום עבירה כלל. לכן, במקרה שאדם דימה לעצמו באמת ובתמים שאותה אישה שהוא שוכב איתה רוצה להיות איתו, אך היא למעשה לא הסכימה לכך, יש כאן טעות במצב דברים - האדם תפס לא נכון את המציאות. ובמקרים כאלו ניתן להשתמש בסייג 34 יח.

טעות במצב משפטי - טעות במצב משפטי היא טעות שנוצרת מחוסר ידיעה של החוק עקב חוסר אפשרות לדעת את החוק. בדר"כ יש לאדם דרכים להיות מודע לחוק (אינטרנט, ספרים וכו') ולכן יוצאים מנקודת הנחה שאי ידיעת החוק לא פותרת מעונש. יחד עם זאת במקרים מסוימים לאדם לא הייתה את האפשרות לדעת את החוק. נניח שדייג יוצא להביא סחורות ממקום בלי קליטה ובזמן שהוא נמצא שם מעבירים חוק של מכס על אותן סחורות. כאשר הוא חוזר הוא לא משלם שום מכס מכיוון שהוא לא מודע לכך. עוצרים אותו פקידים של המכס ומעבירים למשטרה מידע אודות על כך שלא שילם. מכיוון שהוא לא ידע על המכס ולא יכל לדעת על אותו המכס ניתן לראות זאת כטעות במצב משפטי וניתן להשתמש בסייג 34 יט.

שאלה מס' 2.2 (10 נק')

ייתכנו מקרים שבהם מתקיימת חפיפה מלאה בין טענה של טעות במצב דברים לבין טענת הגנה של נאשם כי לא הייתה לו מחשבה פלילית לאחד מרכיבי היסוד העובדתי הקבועים בעבירה. לעומת זאת, ייתכנו מקרים שבהם טענת הטעות במצב דברים לא תהיה חופפת לטענה בדבר העדר מחשבה פלילית ביחס לאחד מרכיבי היסוד העובדתי, כלומר למרות שיש לנאשם מחשבה פלילית ביחס לרכיבי היסוד העובדתי הוא עדיין יוכל ליהנות מפטור

1. הדוגמא שהובאה בסעיף הקודם של טעות במצב דברים באונס, יכולה להיות דוגמא למקרה שבו מתקיימת חפיפה מלאה, שהרי העבירה נעשתה ללא מחשבה פלילית.

2. הגנה עצמית מדומה- נניח שאדם פוגע באדם אחר מתוך מחשבה שהשני רוצה להזיק לו, במקרה זה גם אם הוא לא באמת רצה להזיק ניתן לקבל טענה של הגנה עצמית מדומה. כלומר למרות שמקיימים כל רכיבי היסוד העובדתי ולכוראה האדם הראשון לא היה צריך לפגוע בשני. בגלל שהוא דימה את עצמו במצב של איום יעמוד לו הגנת ההגנה העצמית עקב טעות במצב דברים.

